

5. Розроблення напрямів діяльності з управління активами і формулювання ключових положень стратегії, які об'єднуються, упорядковуються та співвідносяться із загальною стратегією управління підприємством.

6. Визначення бажаного результату та критеріїв ефективності його досягнення. Критерії задаються у вигляді цільових показників, значення яких постійно контролюється.

Загалом процес прийняття рішень на підприємстві стосовно управління активами може включати таку послідовність дій: вибір мети → оцінка зовнішнього і внутрішнього економічного середовища → оцінка альтернативних варіантів → прийняття рішення → реалізація рішення → коригування мети (за необхідності).

Результатом і критеріями реалізації стратегії у сфері управління активами підприємства можуть стати такі характеристики, як: своєчасні розрахунки з постачальниками і кредиторами; вчасна сплата податків; поповнення обігових коштів; освоєння нових видів продукції та послуг, що мають стійкий платоспроможний попит на ринку.

Список використаних джерел:

1. Пюро Б.І., Шірінян Л.В. Стратегія управління активами підприємства. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління. 2018. № 6. Том 29 (68). С. 78-82.

2. Завдання, тактика та стратегія управління активами підприємства. URL: <http://surl.li/sxxtm>

УДК 657.343

Цаль-Цалко Ю.С.,

доктор економічних наук, професор, професор кафедри менеджменту, бізнесу та маркетингових технологій, Державний університет «Житомирська політехніка»

**ДОДАНА ВАРТІСТЬ В БІЗНЕСІ: ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ
ЯК ОБ'ЄКТУ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ І
ОПОДАТКУВАННЯ**

Одним з найважливіших показників господарської діяльності підприємства є створена ним додана вартість, збільшення якої свідчить про досягнення бізнесом результатів, які задовольняють

інтереси різних стейкхолдерів. Результативне управління доданою вартістю веде до зростання доходів бізнесу в абсолютному обсязі та в розрахунку співвідношення на одиницю витрат необхідних для їх створення. При цьому збільшується власний капітал підприємства і відповідно його балансова і ринкова вартість, а також національне багатство держави. Підвищення вартості підприємства створює йому конкурентні переваги на ринку продукції, робочої сили та інших ресурсів.

Створення бізнесом доданої вартості відповідає інтересам власників найманих працівників, держави територіальних громад та безпосередньо соціальним потребам всіх громадян.

З наукових позицій додана вартість як показник господарської діяльності бізнесу є маловивченою, особливо в контексті об'єкту бухгалтерського обліку і оподаткування [1].

Об'єктом оподаткування додана вартість стала вперше у Франції у 1954 році, а в Україні з 1992 року, і сьогодні визнана більш ніж 160 країнах світу. За економічним змістом ПДВ є частиною новоствореної вартості, яка акумулюється в ціні у продовж усього процесу руху товарів і розраховується як різниця між одержаним доходом від реалізації об'єктів діяльності покупцям та сумою витрат на ресурси, що придбані у продавців. Фактично ПДВ сплачують покупці – фізичні особи у момент оплати товарів які їх споживають.

Додану вартість суб'єктів господарювання можна розглядати на основі 5 підходів:

1) сукупність створених за певний період об'єктів – які формують додану вартість у складі: витрат на оплату праці, відрахувань на соціальні заходи, нарахованої амортизації, створеного прибутку та податків які зараховуються до витрат господарської діяльності;

2) сукупністю за певний період складових – які забезпечили створення об'єктів діяльності, що були реалізовані і одержані суб'єктом господарювання з доходом з аналітичним складом визначеним у першому підході;

3) розрахунковим методом – як різниця між вартістю проданих об'єктів діяльності та вартістю придбаних матеріальних і прирівняних до них ресурсів;

4) податковим методом як різниця між обсягом постачання для розрахунку податкового зобов'язання і обсягом придбання для розрахунку дозволеного податкового кредиту [4];

5) статистичним методом – за окремою методикою. Відповідно до Регламенту Комісії (ЄС) № 250/2009 від 11.03.2009 показник "Додана вартість за витратами виробництва" (Value-added at factor costs, код 12.15.0) розраховується на основі обороту, плюс капіталізоване виробництво, плюс інші нефінансові доходи (у тому числі субсидії на виробництво), плюс або мінус зміна запасів, мінус закупівлі товарів та послуг, мінус інші податки на продукцію, які пов'язані з оборотом, але не підлягають вирахуванню, мінус збори й податки, пов'язані з виробництвом [2; 3].

Для потреб оподаткування бухгалтерський облік формує два об'єкти: податкове зобов'язання на рахунку 70 «Доходи від реалізації» та податковий кредит на рахунку 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками». До труднощів розрахунку сум ПДВ необхідно віднести процедури щодо реєстрації податкових накладних та відшкодування податкового кредиту.

Для оцінювання бізнесу створена додана вартість є об'єктом бухгалтерського обліку за її окремими складовими які строюються у процесі господарської діяльності та/або надходять з доходами від реалізованих об'єктів діяльності. При цьому створена додана вартість відображається за окремими складовими на рахунках бухгалтерського обліку: амортизація – на позабалансовому рахунку 09 «Амортизаційні відрахування», витрати на оплату праці – рахунок 66 «Розрахунки за виплатами працівникам», відрахування на соціальні заходи – рахунок 65 «Розрахунки за страхування», прибуток – сальдо рахунку 79 «Фінансові результати» і податки – рахунок 64 «Розрахунки за податками й платежами».

Одержана додана вартість підприємством з доходом від реалізації може формуватися як різниця між створеним доходом та матеріальними і прирівняними до них витратами понесеними на одержання цього доходу. Загалом, додана вартість є складним індикатором в контексті об'єкта оподаткування і бухгалтерського обліку, який на даний час не знайшов єдиного розуміння серед науковців і практиків. Проте, як ПДВ він є ефективним і складає велику частину надходжень до державного бюджету.

Список використаних джерел:

1. Маршалок Т., Матвієнко М., Андрієнко Д., Задорожня Л. *Експлейнер податок на додану вартість: особливості адміністрування і відшкодування*. URL: <http://surl.li/slwza>
2. *Методика розрахунку показника структурної статистики "Додана вартість за витратами виробництва": Наказ Держстату України від 22.12.2011 № 365*. URL: <http://surl.li/sxxun>
3. *Методологічні положення з організації державного статистичного спостереження щодо структурних змін в економіці України та її регіонів: Наказ Держслужби статистики України від 29.07.2016 року № 134*. URL: <http://surl.li/sxxuk>
4. *Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>

УДК 657.343

Цегельник Н.І.,
кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри
бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту,
Поліський національний університет

ПОДАТКОВИЙ КОНТРОЛЬ ОБ'ЄКТІВ ОПОДАТКУВАННЯ І БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ

Головним завданням податкової служби є здійснення контролю за додержання податкового законодавства, правильність його обчислення, повнотою і своєчасністю сплати до бюджету податкових зобов'язань платниками податків.

Податковий контроль – це спеціальний державний контроль який здійснюють посадові особи податкових органів з метою забезпечення економічної безпеки держави і територіальних громад за рахунок податкових надходжень.

В системі оподаткування ПДВ, з одного боку, є основним наповнювачем бюджетів України, а з іншого найскладнішим з позиції обліку та розрахунку податкового зобов'язання.

Податковий контроль ПДВ здійснюється шляхом:

- ведення обліку платників податків;
- інформаційно-аналітичного забезпечення платниками податків контролюючих органів;